

„Podziemna Nowa Huta” - remont pomieszczeń na os. Szkolnym

2024-05-19

7 maja Muzeum Krakowa podpisało umowę na remont pomieszczeń po filii Biblioteki Pedagogicznej na os. Szkolnym 22. W budynku będzie mieściła się główna wystawa projektu „Podziemna Nowa Huta”.

Muzeum Krakowa zawarło umowę z firmą Jawor sp. z o.o. z siedzibą w Brzesku. Wartość planowanych prac to 2 826 540 zł. Środki te pochodzą z budżetu Muzeum Krakowa. Na czas remontu i rozbudowy siedziby dawnego kina Światowid to właśnie os. Szkolne 22 stanie się siedzibą Muzeum Nowej Huty, w której będzie kontynuowana działalność naukowa i edukacyjna. Planowane prace obejmują przebudowę i zmianę sposobu użytkowania pomieszczeń na przestrzeń wystawienniczą Muzeum Nowej Huty.

Projekt „Podziemna Nowa Huta”

„Podziemna Nowa Huta” to projekt realizowany przez Muzeum Nowej Huty – oddział Muzeum Krakowa. Jego celem jest udostępnienie kilku nowohuckich schronów przeciwlotniczych z okresu zimnej wojny do celów wystawienniczych.

Projekt jest realizowany w oparciu o teorię interpretacji dziedzictwa, opracowaną przez Freemana Tildena, która zakłada nie tylko przekazywanie wiedzy, ale też inspirowanie odbiorcy, odwoływanie się do jego osobistych doświadczeń. Zgodnie z tym założeniem nowohuckie schrony są pojmowane jako element dziedzictwa kulturowego, które ilustruje pewien okres w dziejach Polski i świata, a zarazem budzi refleksje nad procesami, które zachodzą w naszym otoczeniu.

Pierwszy etap projektu „Podziemna Nowa Huta” został zrealizowany w 2019 r., kiedy otwarto wystawę „Stan zagrożenia”, zlokalizowaną w schronie pod Zespołem Szkół Mechanicznych nr 3 na os. Szkolnym 37. Wystawa opowiada o instynktownej potrzebie ukrycia przed zagrożeniem i najciekawszych budowach schronowych na świecie. Znajduje się tam także makieta wzorcowego schronu oraz przestrzeń z pytaniami skierowanymi do zwiedzających.

Aktualnie trwają prace nad realizacją kluczowego etapu projektu, obejmującego lokalizację na os. Szkolnym 22, gdzie powstanie wystawa główna „Podziemnej Nowej Huty”. Na cele ekspozycyjne zostanie przeznaczona nie tylko przestrzeń schronu przeciwlotniczego, ale też przestrzeń na parterze budynku. Na wystawie znajdą się informacje wprowadzające – przedstawiające kontekst historyczny budowy schronów – dotyczące budowy Nowej Huty oraz o zimnej wojny. Znaczna część ekspozycji zostanie poświęcona samym schronom – historii ich budowy w okresie PRL, ich konstrukcji oraz specyfice schronów w Nowej Hucie. Narracja będzie również nawiązywać do współczesnych zagrożeń. Znajdą się tam elementy angażujące zwiedzających, odwołujące się do ich osobistych doświadczeń, wiedzy i emocji.

Na piętrze znajdzie się sala pozwalająca na realizację spotkań i różnorodnych zajęć edukacyjnych: warsztatów, lekcji muzealnych, wykładów, dyskusji.

Schrony pod Nową Hutą

Na początku lat 50. XX wieku w związku z zagrożeniem zimnowojennym władze PRL przystąpiły do budowy schronów przeciwlotniczych na terenie kraju. Lokalizowano je w nowo powstających budynkach w 72 miastach, które uznano za najbardziej narażone na atak. Inicjatywa nie trwała długo – odstąpiono od niej już w 1960 roku.

Liczne efekty tego przedsięwzięcia można zobaczyć w przestrzeni Nowej Huty, gdzie w latach 1953–1960 powstało ponad 250 schronów przeciwlotniczych. Ich wyjątkowa liczebność była spowodowana nałożeniem się w czasie inicjatywy budowy schronów oraz budowy Nowej Huty. Większość z nich zlokalizowano w podpiwniczeniach bloków mieszkalnych, kilkadziesiąt pod budynkami użyteczności publicznej i kilkadziesiąt na terenie zakładów pracy (głównie na terenie Huty im. Lenina). Wiele z nich nie przetrwało do dzisiaj w stanie pierwotnym.